

27.07.2004. MK noteikumi Nr.628 "Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" ("LV", 120 (3068), 30.07.2004.) [stājas spēkā 31.07.2004.] ar grozījumiem:

- 05.10.2004. MK noteikumi Nr.831 ("LV", 159 (3107), 07.10.2004.) [stājas spēkā ar 08.10.2004.]
- 02.05.2007. MK noteikumi Nr.294 ("LV", 72 (3648), 05.05.2007.) [stājas spēkā ar 06.05.2007.]
- 21.10.2008. MK noteikumi Nr.873 ("LV", 167 (3951), 28.10.2008.) [stājas spēkā ar 29.10.2008.]
- 19.04.2011. MK noteikumi Nr.310 ("LV", 75 (4473), 17.05.2011.) [stājas spēkā ar 18.05.2011.]

Redakcijas: [31.07.2004] [08.10.2004] [06.05.2007] [29.10.2008] [18.05.2011]

Redakcija uz 18.05.2011.

Ministru kabineta noteikumi Nr.628

Rīgā 2004.gada 27.jūlijā (prot. Nr.45 38.§)

Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs

Izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 24.² panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs.
2. Noteikumi attiecas uz:
  - 2.1. A kategorijas piesārņojošām darbībām;
  - 2.2. C kategorijas piesārņojošām darbībām, ja tās veic dzīvnieku novietnēs, kurās atrodas:
    - 2.2.1. 10 un vairāk dzīvnieku vienību;
    - 2.2.2. piecas un vairāk dzīvnieku vienības, ja novietne atrodas īpaši jutīgā teritorijā, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem (turpmāk - īpaši jutīgā teritorija).
(MK 02.05.2007. noteikumu Nr.294 redakcijā)
3. Noteikumos lietoti šādi termini:
  - 3.1. pakaišu kūtsmēsli – kūtsmēsli ar pakaišu un lopbarības palieku piejaukumu, kur sausnas saturs ir vairāk par 15 procentiem;
  - 3.2. pusšķidrie kūtsmēsli – kūtsmēsli ar pakaišu, lopbarības palieku vai ūdens piejaukumu, kur sausnas saturs ir no 10 līdz 15 procentiem;
  - 3.3. šķidrie kūtsmēsli – kūtsmēsli ar ūdens piejaukumu, kur sausnas saturs ir no 2 līdz 10 procentiem;
  - 3.4. virca – lauksaimniecības dzīvnieku šķidrie izdalījumi un šķidrums, kas izplūst no pakaišu kūtsmēsliem;

- 3.5. skābbarības sula – šķidrums, kas izplūst no skābbarības tās sagatavošanas un uzglabāšanas laikā;
- 3.6. dzīvnieku novietne – lauksaimniecības dzīvnieku mītne vai laidars, tai skaitā nepieciešamās palīgtelpas un palīgbūves;
- 3.7. dziļā kūts – dzīvnieku mītne, kurā pakaišu kūtsmēslus uzkrāj turpat kūtī un izvāc periodiski;
- 3.8. kūtsmēslu krātuve – dzīvnieku novietnes palīgbūve (īpaši aprīkota vieta) kūtsmēslu uzkrāšanai līdz to izlietošanai lauku mēslošanai vai cita veida izmantošanai;
- 3.9. lagūnas tipa kūtsmēslu krātuve – kūtsmēslu krātuves veids, kam raksturīga pusiedziļinātas vai iedziļinātas būvbedres forma, kuras sienas un pamatne ir noklātas ar ūdensnecaurlaidīgu materiālu.
(MK 19.04.2011. noteikumu Nr.310 redakcijā)

II. Prasības piesārņojuma ierobežošanai un kontrolei

4. Kūtsmēslu savākšanai, novadīšanai un uzglabāšanai ir noteiktas šādas prasības:

4.1. savākšanas un novadīšanas sistēmas dzīvnieku mītnē (izņemot dziļās kūtis, kurās audzē līdz 20 dzīvniekiem) izbūvē no ūdensnecaurlaidīga materiāla, kas ir noturīgs pret dzīvnieku mītnē izmantojamās tehnikas ietekmi;

4.2. krātuves pamatni un sienas izbūvē no ūdensnecaurlaidīga materiāla, kas ir izturīgs pret tehnikas ietekmi;

4.3. dzīvnieku mītnē izveido piemērotu sistēmu šķidro kūtsmēslu vai vircas savākšanai un novadīšanai uz attiecīgajām krātuvēm;

4.4. pieļaujama pakaišu kūtsmēslu pagaidu uzglabāšana kaudzē uz lauka, ievērojot šādas prasības:

4.4.1. pakaišu kūtsmēsliem nodrošina tādu sausnas saturu (ne mazāk kā 25 procentus), lai tos var sakraut kaudzē un no tiem neplūst virca;

4.4.2. pakaišu kūtsmēslu daudzums kaudzē uz lauka atbilst vienā gadā attiecīgajā laukā iestrādājamam kūtsmēslu apjomam;

4.4.3. pakaišu kūtsmēslus atļauts uzglabāt kaudzē uz lauka ne ilgāk par 10 mēnešiem;

4.4.4. kaudzi veido vietās, kur lauka reljefs nesekmē virszemes noteces veidošanos un noplūdi;

4.4.5. kaudzi novieto ne tuvāk par 50 m no virszemes ūdens objektiem un no akas, kurā tiek ņemts ūdens mājāsaimniecībai, vai ne tuvāk par 30 m no novadgrāvja krotas un meliorācijas sistēmas būves (akas, virszemes noteces uztvērēja);

4.4.6. pirms kaudzes veidošanas ierīko absorbējoša materiāla (salmu, kūdras) pamatni, lai tā spētu uztvert kūtsmēslos esošo šķidrumu un pasargātu no noteces. Kaudzi nosedz ar absorbējoša materiāla aizsargslāni, lai mazinātu atmosfēras nokrišņu iedarbību, novērstu noteci un gaistošo vielu iztvaikošanu.

4.5. (svītrots ar MK 21.10.2008. noteikumiem Nr.873)

4.6. (svītrots ar MK 19.04.2011. noteikumiem Nr.310)

(Grozīts ar MK 02.05.2007. noteikumiem Nr.294; MK 19.04.2011. noteikumiem Nr.310)

5. (Svītrots ar MK 19.04.2011. noteikumiem Nr.310)

6. Pakaišu kūtsmēslu, šķidro kūtsmēslu, pusšķidro kūtsmēslu un vircas krātuves ietilpībai, kā arī skābbarības sulas uzglabāšanai ir noteiktas šādas prasības:

6.1. dzīvnieku novietnē radīto pakaišu kūtsmēslu krātuves tilpums nodrošina to uzkrāšanu vismaz sešus mēnešus, šķidro un pusšķidro kūtsmēslu krātuves tilpums nodrošina to uzkrāšanu vismaz septiņus mēnešus. Ja pakaišu kūtsmēslu, šķidro un pusšķidro kūtsmēslu daudzums pārsniedz šajā apakšpunktā noteikto krātuves

tilpumu, dzīvnieku novietnes operators attiecīgo daudzumu, kurš pārsniedz krātuves tilpumu, drīkst nodot citai personai (minēto faktu pierāda dokumentāri) vai pakaišu kūtsmēslus uzglabā saskaņā ar šo noteikumu 4.4.apakšpunktu;

6.2. vircu no vaļējām un slēgtām pakaišu kūtsmēslu krātuvēm savāc atsevišķā krātuvē, kuras tilpums nodrošina septiņos mēnešos savāktā vircas apjoma uzkrāšanu;

6.3. ir pieļaujama skābbarības sulas uzglabāšana vircas vai šķidro kūtsmēslu krātuvē, ja skābbarības sulas apjoms nepārsniedz 5% no šķidro kūtsmēslu apjoma. Nav pieļaujama skābbarības sulas noplūde vidē.

(Grozīts ar MK 19.04.2011. noteikumiem Nr.310)

6.¹ Šo noteikumu 6.punktā minētās būves būvē atbilstoši būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

(MK 02.05.2007. noteikumu Nr.294 redakcijā)

7. Skābbarības glabāšanai tranšejā un kaudzēs un izmantošanai ir noteiktas šādas prasības:

7.1. skābbarības tranšejas pamatni izveido no ūdensnecaurļaidīga materiāla un izturīgu pret skābbarības ietekmi un iespējamām mehāniskām bojājumiem pildīšanas vai iztukšošanas laikā;

7.2. tranšejas pamatni ierīko ar slīpumu skābbarības izkraušanas virzienā. Tranšejas zemākajā galā ierīko slīpumā šķērskanālu skābbarības sulas novadīšanai uzkrāšanas tilpnē;

7.3. uzglabājot skābbarību kaudzēs uz lauka, zem kaudzes ieklāj plēvi. Ieklāto plēvi savieno ar kaudzei pārklāto plēvi;

7.4. skābbarības kaudzi veido vietās, kur lauka reljefs nesekmē virszemes noteces veidošanos un skābbarības sulas noteci. Skābbarības kaudzi novieto atbilstoši vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktajām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu prasībām, bet ne tuvāk par 30 m no upes, strauta, grāvja, meliorācijas sistēmu akām vai akas, kurā tiek ņemts ūdens mājsaimniecībai;

7.5. ja skābbarības kaudzi ierīko katru gadu vienā un tajā pašā vietā, kaudzes pamatni izbetonē. Pamatni laukumam veido ar slīpumu uz skābbarības sulas savākšanas tilpnes pusi. Apkārt kaudzes laukumam izveido skābbarības sulas uztveršanas grāvīti vai 0,2-0,3 m augstu apmali;

7.6. skābbarības sulu neizkļiedē laikposmā no 1.decembra līdz 1.martam;

7.7. *(svītrots ar MK 19.04.2011. noteikumiem Nr.310).*

(Grozīts ar MK 21.10.2008. noteikumiem Nr.873)

8. Kūtsmēslus, tai skaitā vircu, izmanto saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem.

(MK 19.04.2011. noteikumu Nr.310 redakcijā)

9. Šķidro kūtsmēslu, pusšķidro kūtsmēslu un vircas glabāšanai ir noteiktas šādas prasības:

9.1. šķidro kūtsmēslu, pusšķidro kūtsmēslu un vircas krātuves ir slēgta tipa vai ar pastāvīgu dabisku vai mākslīgu peldošu segslāni, kas samazina iztvaikošanu. Peldošais segslānis nosedz krātuves virsmu nepārtraukti un, ja nepieciešams, dabisko segslāni papildina;

9.2. šķidros kūtsmēslus ievada krātuvēs zem krātuvē esošo mēslu līmeņa, lai nepieļautu pretplūsmas iespēju. Uzpildes sistēmu veido tā, lai neizjauktu peldošo segslāni;

9.3. uzkrājot šķidros kūtsmēslus lagūnas tipa kūtsmēslu krātuvē:

9.3.1. krātuves pamatnes līmenis ir vismaz 20 cm virs maksimālā gruntsūdens līmeņa un, ja nepieciešams, gruntsūdens līmeni pazemina, pamatnē izbūvējot drenāžu;

9.3.2. krātuves pamatni un sienas hermetizē ar speciālu ūdensnecaurļaidīgu materiālu, kurš paredzēts šķidro

kūtsmēslu uzglabāšanai un kura malas nostiprina krātuves augšmalā;

9.3.3. krātuvī norobežo ar nožogojumu.

(Grozīts ar MK 19.04.2011. noteikumiem Nr.310)

III. Operatora veiktais monitorings un kontrole

10. Operators saskaņā ar šo noteikumu 11.punktu datus norāda uzskaites žurnālā (uz papīra vai elektroniski). Uzskaites žurnālu pēc vides valsts inspektora pieprasījuma uzrāda pārbaudei. Operators saglabā attiecīgo informāciju vismaz trīs gadus. Ja uzskaiti veic elektroniski, reizi sešos mēnešos žurnāla datus izdrukā.

(Grozīts ar MK 21.10.2008. noteikumiem Nr.873)

11. Uzskaites žurnālā norāda šādus datus:

11.1. datums, kad papildināts peldošā segslāņa klājums (ja tāds ir);

11.2. datums, kad kūtsmēsli vai skābbarības sula izkļiedēta uz lauka vai nodota citai fiziskajai vai juridiskajai personai, un izkļiedēto vai nodoto kūtsmēslu vai skābbarības sulas daudzums.

12. *(Svītrots ar MK 19.04.2011. noteikumiem Nr.310)*

13. Noteikumu prasību ievērošanu kontrolē valsts vides inspektori.

(Grozīts ar MK 02.05.2007. noteikumiem Nr.294)

IV. Noslēguma jautājumi

14. Ja dzīvnieku novietne nodota ekspluatācijā līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai un neatbilst šo noteikumu prasībām, operators 12 mēnešu laikā pēc šo noteikumu spēkā stāšanās iesniedz Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē pasākumu plānu, lai nodrošinātu atbilstību šo noteikumu prasībām (turpmāk — uzlabojumu plāns). Ja dzīvnieku novietnei saskaņā ar uzlabojumu plānu nepieciešama rekonstrukcija, tā jāveic ne ilgāk kā 10 gadu laikā pēc noteikumu spēkā stāšanās.

(Grozīts ar MK 02.05.2007. noteikumiem Nr.294)

15. Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde mēneša laikā pēc uzlabojumu plāna saņemšanas pieņem lēmumu par uzlabojumu plāna akceptēšanu un par to rakstiski informē dzīvnieku novietnes operatoru. Ja uzlabojumu plāns nenodrošina šajos noteikumos noteikto prasību izpildi, Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde pieņem pamatotu lēmumu par atteikumu apstiprināt plānu. Minēto lēmumu mēneša laikā var apstrīdēt Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā.

(Grozīts ar MK 02.05.2007. noteikumiem Nr.294)

16. Projektējot jaunu dzīvnieku novietni, būvprojektā paredz izbūvēt kūtsmēslu krātuvī vai iekārtu kūtsmēslu tālākai pārstrādei.

(MK 19.04.2011. noteikumu Nr.310 redakcijā)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

(MK 21.10.2008. noteikumu Nr.873 redakcijā)

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Padomes 1991.gada 12.decembra Direktīvas 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti.

Ministru prezidents I.Emsis

Vides ministrs R.Vējonis